

2013 / 2. DÖNEM SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK SINAVI
MALİYET MUHASEBESİ SINAV SORULARI
30 HAZİRAN 2013

Soru 1) Maliyetlerini aylık olarak belirleyen bir işletmenin Temmuz ayına, ilişkin üretim maliyetleri aşağıdaki gibidir: (40 Puan)

Gider Çeşitleri	Sabit	Değişken Giderler
İlk Madde Malzeme Giderleri	-	150.000
- Direkt ilk Madde Malzeme	-	120.000
- Endirekt Malzeme	-	30.000
İşçi Ücret Giderler	125.000	60.000
- Direkt işçilik Giderleri	125.000	-
- Endirekt işçilik	-	60.000
Dışardan Sağlanan Fayda ve Hizmetler	70.000	100.000
Amortisman ve Tükenme Payları	165.000	-
Çeşitli Giderler	15.000	10.000
TOPLAM	375.000	320.000

İşletmenin yıllık kapasitesi 300.000 adet olup Temmuz ayında işletme 20.000 adet mamul üretmiştir. Ay sonunda yarı mamul bulunmamaktadır. Üretilen malların % 75'i 600.000 TL'ye satılmıştır.

İSTENEN: Fiili maliyet yöntemini uygulayan bu işletmenin, **Normal Maliyet Yöntemine göre**, toplam ve birim maliyetlerini bularak; satılan mamul maliyetini, brüt satış karını, oluşan kapasite sapmasının tutarını ve dönem sonu mamul tutarını hesapladınız.

Cevap 1)

Normal Maliyet Yöntemine göre toplam maliyet:

Değişken Giderler + (Sabit Giderler X Kapasite Kullanım Oranı)

$$\text{KKO} = \frac{\text{Fiili Üretim Miktarı}}{\text{Üretim Kapasitesi}} = \frac{20.000 \text{ Ad.}}{(300.000 \text{ Ad/ 12 Ay})} = 0,80$$

$$\text{Toplam Maliyet} = 320.000.- + (375.000.- \times 0,80) = \mathbf{620.000 \text{ TL}}$$

$$\text{Birim Maliyet} = 620.000.- / 20.000 \text{ Ad.} = \mathbf{31 \text{ TL/Ad}}$$

$$\text{Satılan Mamul(adet)} = 20.000 \text{ Ad.} \times \%75 = \mathbf{15.000 \text{ Ad}}$$

$$\text{Satılan Mamulleri Maliyeti} = 15.000 \text{ Ad.} \times 31 \text{ TL/Ad} = \mathbf{465.000 \text{ TL}}$$

$$\text{Dönem Sonu Stok Maliyeti} = 5.000 \text{ Ad} \times 31 \text{ TL/Ad} = \mathbf{155.000 \text{ TL}}$$

$$\text{Brüt Satış Karı} = 600.000 - 465.000 = \mathbf{135.000 \text{ TL}}$$

$$\begin{aligned} \text{Kapasite Sapması Tutarı} &= \text{Sabit Maliyetler} \times \text{Kullanılmayan Kapasitenin Oranı} \\ &= 375.000 \times 0,20 \\ &= \mathbf{75.000 \text{ TL}} \end{aligned}$$

Soru 2) XYZ AŞ bir üretim işletmesi olup işletme bünyesinde A ve B esas üretim gider yerleri ile Isıtma ve Personel Taşıma Servisi yardımcı üretim gider yerleri yer almaktadır. Bu üretim işletmesinin Mart ayındaki gider kalemleri; direkt giderler, elektrik giderleri ve bir yemek fabrikasından satın alınan yemek giderlerinden oluşmaktadır. Bu gider kalemlerine ilişkin bilgiler (TL cinsinden) aşağıda verilmiştir. (60 Puan)

	ESAS ÜRETİM GİDER YERL.		YARD. ÜRETİM GİDER YERL.		TOPLAM
	A	B	Isıtma	Personel Taşıma Servisi	
Direkt Giderler	350.000	250.000	20.000	30.000	650.000
Elektrik Gideri	-	-	-	-	190.000
Yemek Giderleri	-	-	-	-	60.000

Söz konusu gider kalemlerinin gider yerlerine dağıtımında kullanılacak dağıtım anahtarları ile ikinci dağıtımda kullanılacak dağıtım anahtarları ise aşağıdaki gibidir:

	ESAS ÜRETİM GİDER YERL.		YARD. ÜRETİM GİDER YERL.		TOPLAM
Dağıtım Anahtarları:	A	B	Isıtma	Pers. Taşı. Servi.	
- Kilowattsaat (kwh)	1.750	1.900	150	-	3.800
- Personel Sayısı (kişi)	45	50	5	20	120
-Kullanım Alanı (m ²)	1.375	625	250	-	2.250

İSTENENLER:

- Bu üretim işletmesinde elektrik giderlerinin dağıtımında kilowatt saat (kwh), yemek giderlerinin dağıtımında personel sayısı dağıtım ölçüsü olarak kullanılacağına göre Mart ayına ilişkin **birinci dağıtım** işlemini yapınız. Birinci dağıtıma ilişkin hesaplamaları açık bir şekilde gösteriniz ve bulduğunuz dağıtım sonuçlarını hazırlayacağınız bir gider dağıtım tablosunda gösteriniz?
- Bu üretim işletmesinin yardımcı üretim gider yerlerinden Isıtma gider yerinin dağıtımında gider yerlerinin kullanım alanı (m²), Personel Taşıma Servisi gider yerinin dağıtımında personel sayısı (kişi) dağıtım ölçüsü olarak kullanılacağına göre (a) sikkında elde ettiğiniz birinci dağıtım sonuçlarını kullanarak Mart ayına ilişkin **ikinci dağıtım** işlemini **matematiksel yöntem**e göre yapınız. İkinci dağıtıma ilişkin hesaplamaları açık bir şekilde gösteriniz ve bulduğunuz dağıtım sonuçlarını hazırlayacağınız gider dağıtım tablosunda gösteriniz?

Cevap 2)

	<u>EÜGY</u>		<u>YÜGY</u>	
	<u>A</u>	<u>B</u>	<u>Isıtma</u>	<u>Per. Taşıma Ser.</u>
Direkt Giderler	350.000.-	250.000.-	20.000.-	30.000.-
Elektrik Gid.	87.500.-	95.000.-	7.500.-	----
Yemek Gid.	22.500.-	25.000.-	2.500.-	10.000.-
1. Dağıtım				
Toplamı	460.000.-	370.000.-	30.000.-	40.000.-
Isıtma	22.080.-	9.920.-	(32.000.-)	-----
Per.Taşıma Ser.	18.000.-	20.000.-	2.000.-	(40.000.-)
2. Dağıtım				
Toplamı	500.080.-	399.920.-	0	0

a) Birinci Dağıtım:

Elektrik Gideri=190.000 / 3800 Kws = **50 TL/Kws**

A(EÜGY) = 1750 Kws X 50 TL/ Kws = 87.500 TL

B(EÜGY) = 1900 Kws X 50 TL/ Kws = 95.000 TL

Isıtma Gid.Yer. = 150 Kws X 50 TL/ Kws = 7.500 TL

190.000 TL

Yemek Gideri=60.000 / 120 Kişi = **500 TL/Kişi**

A(EÜGY) = 45 Kişi X 500 TL/ Kişi = 22.500 TL

B(EÜGY) = 50 Kişi X 500 TL/ Kişi = 25.000 TL

Isıtma Gid.Yer. = 5 Kişi X 500 TL/ Kişi = 2.500 TL

Per.Taş. Gid.Yer. =20 Kişi X 500 TL/ Kişi = 10.000 TL

60.000 TL

b) İkinci Dağıtım (Matematiksel D.Y. Göre)

Hizmet Oranlarının Bulunması.

Isıtma Gid. Yeri İçin;

$$A = 1375/2000 = 0,69$$

$$B = 625/2000 = 0,31$$

Personel Taşıma Gid. Yeri İçin;

$$A = 45/100 = 0,45$$

$$B = 50/100 = 0,50$$

$$\text{Isıtma } 5/100 = 0,05$$

$$I = 30.000 + P0,05$$

$$P = 40.000$$

$$I = 30.000 + (40.000 \times 0,05)$$

$$I = 32.000$$

$$A (\text{EÜGY}) = 32.000 \times 0,69 = 22.080 \text{ TL}$$

$$B (\text{EÜGY}) = 32.000 \times 0,31 = 9.920 \text{ TL}$$

$$32.000 \text{ TL}$$

$$A (\text{EÜGY}) = 40.000 \times 0,45 = 18.000 \text{ TL}$$

$$B (\text{EÜGY}) = 40.000 \times 0,50 = 20.000 \text{ TL}$$

$$\text{Isıtma} = 40.000 \times 0,05 = 2.000 \text{ TL}$$

$$40.000 \text{ TL}$$
